

KVINNORNAS TIDNING

N:o 15. 2:dra årg.

10 April 1922.

Annonsspris: Textsida 25 öre pr mm.
sista sidan 20 öre pr mm.
Längre annonsering rabatt.

Utkommer varje Måndag.

Utgivare och redaktör: INGBORG DAHLÖF. För annons- och ekonomivdelningen: EDITH RICKBERG
Redaktion och expedition: Vallgatan 27, Göteborg. Tel. 18070.

Prenumerationspris:
Helår Kr. 6: — 1/2 år Kr. 3:75.
Lösennummer 20 öre.
F. A. B. HVAR 8 DAGS TRYCKERI, GÖTEBORG, 1922

INNEHÅLL.

Riksdagen.
Ett år. (Sv. kvinnornas medborgarförbund.)
Kvinnlig solidaritet.
Giftermålsbalken. (Äktenskapsupplösning.)
Spetsigheter.
Hur en katolik ser framtiden.
Den unga flickan i övergångsåldern. II.
Svenska folket och Svenska Akademien.
»Tolfterna.»
Utländskronika.
Religiös väckelse dödar klasshatet.
Teater.
En resa till Paris.
»Trotjänarinnor.»
Ögonvård för barn.
Kvällsarbete och nattsömn.
Följetong m. m.

ETT ÅR.

För Kvinnornas Tidning av Ann Margret Holmgren.

Ett år är en kort tid, men på den kan dock hinnas med inte så litet, det har Svenska Kvinnors Medborgarförbund i all anspråkslöshet visat.

Först har då 23 lokalavdelningar bildats, mestadels på landsbygden. I regeln äro de ganska små, men några få lysande undantag ges, främst Stockholm med omkring 500 medlemmar. Så ha, som i en föregående artikel nämnts, föredragsturnéer med framgång hållits i Norrland och Skåne. Tyvärr medde de knappa tillgångarna inte den utsträckning av upplysningsverksamheten som vore önskelig.

S. K. M., som uppmärksam följer allt som gäller kvinnors intressen, har insänt skrivelser till vederbörande riksdagsutskott: om med yrkande på rättvisare villkor för kvinnor i pensioneringsfrågan och på revision av hela pensionsförsäkringen på grundval av mäns och kvinnors likställighet.

Sinnade de som här liksom de förut gjort i pressen, ivrigt agiterade för delning. Emellertid talade v. talmanen (L.) mot delningen, hr Larsson i Kroken (h.) menade att när nu kvinnorna fått rösträtt skulle de också i folkomröstningen åtnjuta likställighet: "Ska de va' så ska de va'". Amiral Lindman (h.) uppträdde för åtskilljande.

Den som kraftigast skilde sig från sina partivänner var hr Österström, som höll det mest uppmärksammade försvarstalet för kvinnornas rätt. Även fru Nelly Thüring (soc.-dem.) som höll sitt jungfrutal, åvägabratte en sällsynt tystnad i kammaren. Folkomröstningen, betonade hon, är ett gammalt vänsterkrax, nu har nykterhetsfrågan blivit dess föremål, men ingen fråga får föryrcka principen i folkomröstningsinstitutet, ytterligt farligt vore om ett prejudikat bildades. I Danmark har varit fråga om en folkomröstning om värnplikten, men där är intet tal om att skilja rösterna.

Bland övriga talare, som togo till orda mot uppdelningen av rösterna, märktes fröken Tamm (L.), som betonade att förbudet bör uppbyggas på förstälse för nykterhetsaken, icke på ett särskiljande av mäns och kvinnors röster, samt fru Östlund, (s.) som framhöll att männen i den föreliggande frågan mera tänka på sig själva, kvinnorna mera på samhället. Andra kammaren biföll med 92 röster mot 88 utskottets hemställan om uppdelning av mäns och kvinnors röster.

Även i första kammaren blev debatten synnerligen livlig och ungefär samma synpunkter framdrogos. Här talade fröken Hesselgren mot röstuppdelningen och framhöll, att kvinnorna skola komma att uppfatta den som ett underkännande visserligen icke av deras röster men av deras om-döme.

Denna kammare beslöt likaledes ett särskiljande av rösterna med 89 röster mot 38.

Båda kamrarna biföllo förslaget att förbudsomröstningen skall äga rum i år.

en till stödjande av Alfred Petréns motion rörande sterilisering av sinnesslöa, sinnessjuka och fallandesjuka, eventuellt vissa grövre sedlighetsförbrytare, till förekommande av sådana personers barnalstring.

Tillsammans med andra kvinnoför- eningar har S. K. M. instämt i den internationella resolution som tillstäl- lades stormaktskonferensen i Washing- ton angående minskning i rustning, samt undertecknat ett upp- rop om klädinsamling till det hungrande Ryssland.

På anmodan av Soc.-dem. kvinno- förbundet har S. K. M. tagit initiativ- et till en principiell protest mot ett särskiljande av mäns och kvinnors röster vid den stundande förbudsom- röstningen.

I skrivelse till Konungen har S. K. M. hemställt att två kvinnor måtte inväljas i Fattigvårdslagsstiftnings- kommittén för utarbetande av lösdri- varlagen.

Även i år har Stockholmskretsen haft intressanta möten, det ena med föredrag av prof. Heckscher om va- lutan, det andra av lektor Odal Ottil- in, om talandets konst.

Så har S. K. M. anordnat till syster Karin Lindskogs minne en insamling, egentligen blott inom Stockholm, för att anskaffa barnmat och sjukmat till disposition för våra sköterskor i Sa- mara. Insamlingen har redan inbragt över 4,000 kronor.

Och slutligen startar S. K. M. en populär artikelserie i landsortspres- sen om löfte om bidrag från ett trettiotal bland de bästa författare och författarinnor vårt land äger på olika områden.

Ordförande i S. K. M:s arbetsut- skott är fröken Ingeborg Walin, v. ordf. fröken Gertrud Bergström och professorskan Ida Nordin-Petersson. I Stockholmskretsen är professor- skan Ebba Heckscher ordförande, och v. ordf. fru Esther Järte och frö- ken Beda Cederborg.

Detta är nu i korthet det väsent- liga av detta kvinnoförbunds verk- samhet under det första levnadsåret. Om det skall kunna få luft under vin- garne beror på om landets kvinnor vilja ge det nödig handräckning, vil- ket vi innerligt hoppas, ty detta för- stå är har till fullo styrkt att S. K. M. är av behovet påkallat och skulle kun- na göra stor nytta speciellt på lands- bygden.

Kvinnlig solidaritet.

Den kvinnliga protestskrivelse mot särskiljandet av mäns och kvinnors röster vid förbudsomröstningen, vil- ken före riksdagsdebatten i ärendet utdelades på riksdagsmännens bord, var undertecknad av följande före- ningar: Centralstyrelsen för Sver- ges moderata kvinnoförbund, Sverges socialdemokratiska kvinnoförbund, Svenska kvinnors medborgarförbund, Kvinnliga postföreningen, Kvinnliga telegrafpersonalens förening, Stock- holms kvinnliga telefontjänstemanna- förening, Svenska skolkökslärarinnor- nas förening, Sverges folkskollära- rinneförbund och Telegrafverkets

Nya giftermålsbalken.

Äktenskaps upplösning.

Återgång.

Ett äktenskap kan upplösas genom skilsmässa, dödsfall eller återgång.

För att taga den sist nämnda orsa- ken först så uppställer lagen ifråga om återgång en hel rad skäl, som man dock högst sällan torde ha att räkna med i praktiken.

Först är att nämna de privata åter- gångsskäl, som kunna återopas en- dast av make: Han kan t. ex. vid äktenskaps ingående hava varit be- rövad förståndets fulla bruk, varit överlastad av starka drycker, han kan hava tvingats till giftermålet el- ler av misstag blivit vigd vid en an- nan än sin trolovade.

Mera antagliga skäl finnas emeller- tid. Make kan yrka återgång, om han med svek förläts till giftermålet, t. ex. genom att andre maken lämnat falska uppgifter om sin sociala ställ- ning (osanna meddelanden om förmö- genhetsförhållandena tagas däremot ej i betraktande) eller därigenom att han fördolt omständigheter i sitt ti- digare liv av sådan art att vetenska- pen därom bort avhålla andre ma- ken från giftermålet. Lagberednin- gen nämner här grövre brott, eller att kvinnan vid äktenskaps ingående va- rit havande med annan än den blivan- de maken. Huruvida den omständig- heten att hustrun fördolt för sin ma- ke, att hon tidigare blivit moder, un- der alla förhållanden skall utgöra gil- tigt återgångsskäl angives icke ut- tryckligen i lagen. Giltiga privata återgångsskäl äro vidare att det visat sig att den andre maken vid äkten- skaps ingående lidit av fallandesot av särskilt svår art eller av könssjuk- dom i smittosamt skede.

De publika återgångsskäl, vilka älägga allmänne åklagaren att ingripa äro: så nära släktskap mellan kontra- henterna, att det bort utgöra absolut äktenskaps hinder, samt tvegitte, d. v. s. att den ene av makarne redan förut är bunden av en annan bestående äk- tenskaplig förbindelse.

Medan de publika återgångsskäl en alljämt bibehålla sin kraft gäller för de privata skäl en längre eller kortare preskriptionstid. Maximittid är tre år efter vigseln.

Rättsverkningarna av återgång äro för de nyare äktenskapen, de efter 1920 ingångna äktenskapen, i stort sett desamma som de vilka gälla för äktenskapskillnad. Redogörelse här- för skall senare lämnas.

En viktig fråga är ju hur boet skall delas mellan de båda makarne. Lagen stadgar att vid bodelningen skall an- ses, som om den egendom var och en av makarne vid vigseln hade eller efteråt förvärvat genom arv, testa- mente och gåva, varit hans enskilda. Var och en av makarne tar denna sin tillhörighet. Den egendom, som ma- karne på annat sätt under äktenskapet

kvinnliga kontorspersonalens förening.

Här har det tydligen icke varit själva frågan om förbud eller icke förbud, som uppkallat kvinnorna till handling utan en önskan att gemen- samt försvara en kvinnornas med- borgarrätt vilken utsatts för angrepp.

Vad saken gäller belyses närmare i riksdagsbrevet.

förvärvat, t. ex. genom arbete, på affärer o. d., betraktas däremot som giftorättsgods. Den behållna delen däruv, d. v. s. den del som återstår sedan boets skulder betalats, skall så- lunda delas lika mellan makarne.

Vid återgång kan den skyldige ma- ken icke äläggas att utgiva underhåll till andre maken men däremot i vissa fall skadestånd. Hustrun kan på mannens yrkande om så befinnes skäl- ligt, förbjudas att vidare bära hans namn, men lagen nämner ingen på- följd, om hon trotsar förbudet. Präst- betyget kommer givetvis att rätta sig efter domstolsutslaget.

Hemskilnad och skilsmässa.

Det har mot den nya giftermåls- balken anmärkts, att den underlättar möjligheten att ernå skilsmässa. Så är också förhållandet. Om detta är en brist eller en förtjänst därom kun- na ju meningarna vara delade. Goda och vägnade skäl finnas att anföra för båda uppfattningarna. Den nya giftermålsbalkens bestämmelser äro tillämpliga även på äktenskap in- gångna före 1921 med undantag dock för vissa ekonomiska bestämmelser, vilka i fortsättningen skola angivas.

Den första paragrafen i lagavsnit- tet om hemskilnad och äktenskaps- skillnad lyder: "Makar, som finna sig på grund av djup och varaktigt sönd- ring ej kunna fortsätta sammanlev- naden, äge, när de äro ense därom, vinna rättens dom å sammanlevna- dens hävande (hemskilnad)." I en annan paragraf tillägges: "Hava ma- kar efter vunnit hemskilnad levat åtskilda ett år och är sammanlevna- den ej heller därefter upptagen var- de på talan av endera dömd till äk- tenskapskillnad."

Som synes är en överenskommelse mellan makarne om skilsmässa till- räcklig för att erhålla domstolens ut- slag på sammanlevnads hävande (motsvarande det äldre begreppet skillnad till säng och säte) samt i si- nonym tid även på fullständig skils- mässa. Några bevis för den påstådda djupa söndringen behöva icke före- bringas inför domstolen.

Vidare stadgar lagen:

Gör ene maken sig skyldig till grov försommelse av sin plikt att försörja andra maken eller barnen, eller åsido- sätter han eljes i märklig mån sina plikter mot dem, eller är han hem- fallen åt missbruk av rusgivande me- del eller för han ett lastbart liv, äge andre maken vinna hemskilnad.

Har på grund av stridighet i lynne och tänkesätt eller av annan orsak uppstått djup och varaktigt söndring mellan makarne och vill endera er- hålla hemskilnad, vare han därtill be- rättigad.

Till dessa stadganden fogas emel- lertid följande villkor: "såvida ej med hänsyn till hans förhållande el- ler andra särskilda omständigheter ändock skäligen kan fordras, att han fortsätter sammanlevnaden". — Det blir domstolen, som prövar om dessa särskilda omständigheter föreligga eller ej.

Sedan makarne efter vunnit hemskilnad levat åtskilda ett år,

kan på begäran av endera dömas till äktenskapskillnad.

Make kan erhålla skilsmässa di- rekt, alltså utan föregående hem- skillnad om andra maken gjort sig skyldig till äktenskapsbrott, grov misshandel mot den klagande, eller om han lider av smittosam köns- sjukdom, dömts för grövre brott, är hemfallen åt missbruk av rusgivan- de medel (och rätten anser synner- liga skäl föreligga för skilsmässa) samt slutligen om han under äk- tenskapet varit sinnessjuk i tre år och hopp om hälsans varaktiga återställande icke föreligger.

Det finns även andra mindre svårartade omständigheter, som kunna berättiga till direkt skils- mässa.

Make kan sålunda erhålla skill- nad i äktenskapet, om andre ma- ken egenvilligt och utan giltig orsak undandragit sig sammanlevna- den två år och ej sedermera upp- tagit den samt vidare om andre maken är borta och tre år förgått sedan han återvillig var i livet.

Slutligen är att märka att om makar, utan dom å hemskilnad, levat åtskilda sedan minst tre år, äger en var av dem att vinna äk- tenskapskillnad. — Här finnes dock ett förbehåll: "Ej må till äk- tenskapskillnad dömas, om endast ena maken vill skiljas och med hän- syn till hans förhållande eller an- dra särskilda omständigheter äkten- skapet finnes skäligen icke böra på hans talan upplösas.

Mål om hemskilnad upptages icke av domstol med mindre det visas att medling ägt rum, eller att den make, som står såsom svaran- de i målet, underlåtit att på kallel- se infinna sig eller ej kunnat an- träffas med kallelse därtill.

Medling kan påkallas hos bl. a. prästen i församlingen, eller av nå- gon som härads hövdingen i orten eller rättens ordförande, om makarne bo i stad, på begäran utsett eller ock av den person, som av kommu- nen, där makarne ha sitt hemvist, utsetts att vara medlare i tvister mellan makar.

Om makar, som vunnit hemskil- nad, icke låta det gå till skilsmä- sa, utan åter flytta tillsammans, förfaller verkan av hemskilnaden utom beträffande en del stadgan- den rörande bodelningen.

(Forts. i ett kommande n:r.)

Spetsigheter.

Förr lekte flickorna göm ring.
Men nu de gömma ingenting.
(Anna Maria Lenngren.)

Ett fel eller en svaghet kostar oss ofta mycket mer än den välgörenhet vi utöva.

Avunden tar djupare av sig hatten än högaktningen.

Mellan slughet och förstånd är det samma skillnad som mellan apor och människor.

Pengar äro för en del människor samvetskontots — radérgummi.

Ingen känner sig mera otillfreds- ställd med det jordiska än den, som njutit mest därav.

**SKANDINAVISKA
KREDITAKTIEBOLAGET**
GÖTEBORG - STOCKHOLM - MALMÖ

Avdelningskontor
över hela landet
EGNA FONDER KR. 182,000,000.—

Gottgör å insatta medel
högsta gällande ränta

Telegramadress
Kreditbolaget

Göteborg
meddelar
Brand- o. Avbrottsförsäkring
samt
Liv-, Livränte- och Kapitalförsäkring.
OBS! Sveas förmånliga BARNFÖRSÄKRINGAR!
INBROTTSFÖRSÄKRA i Sveas dotterbolag ASTREA.

Den unga flickan i övergångsåldern.

Av Med. Dr. Karen M. Andersen.

II.

Allt detta som har skett dolt inne i flickebarnet har kanske hon själv och hennes omgivning knappast en aning om, men en vacker dag får den unga flickan sin första menstruation, och därmed har hon inträtt i de kvinnorna led. Förut förlöt hennes liv som en jämn linje, nu kommer hon under många år att uppleva ett regelbundet stigande och fallande, hon blir på många sätt beroende av den med ungefär 28 dagars mellanrum stadigt återkommande menstruationen.

Dessa organs uppvaknande liv sätter, som sagt, sin prägel på hela den unga varelsen, man ser det på den egendomliga disharmoni, som sammanhänger med den förnyelse och ombyggnadsprocess, som den unga flickan är inne i. Det är som ett gammalt hus, vilket håller på att restaureras, något av det gamla står ännu kvar, men mycket är nybyggt. Jämvikten är borta, musklerna äro för späda, ådrorna för tränga, och hjärtat orkar mängden gång knappt med de blodböljor, som sändas genom det. Därav detta obalanserade, valpkattiga, som så ofta kännetecknar unga flickor under denna period, då de ofta äro så underligt gångliga, obehärskade, då de kasta sig över bord och stolar, störta iväg och slänga med armarna. Det är under denna tid de äro så totalt renons på charm, och ändå kan det hända, att en eller annan rörelse kan präglas av en rent av kvinnlig mjukhet.

Men allt detta nybyggnadsarbetet tar på krafterna och därför ser man, att på samma gång som deras hjärna växer och blir finare utvecklad för att sätta dem i stånd att utföra svårare intellektuellt arbete, som de förut inte voro vuxna, så ser man å andra sidan ett andligt arbete trötta dem fortare än förut, och att de mycket lättare bli utsatta för överanstrengning än under andra livsperioder. Det är alltså endast normalt, när statistiken visar oss, att pubertetsåren brukas präglas av en viss andlig slöhet. Detta hänger helt säkert tillsammans med att så mycken kraft tagits i anspråk för nybyggnadsarbetet och även därmed att under denna period börjar så mycket av det som rör sig inom den unga själen att lägga beslag på uppmärksamheten. Ett barn har brått med att erövra den yttre världen, men vid övergångsåldern börja de unga att fördjupa sig i sitt eget jag.

Det yttre får vika för det inre, det påtagliga för det spekulativa, det hänger helt naturligt tillsammans med alla de nya känslor, instinkter och strävanden, som vakna upp på samma gång som de organ vilka hittills hava legat i dvala. Hela den unga flickans väsen präglas av de kaotiska förhållandena under denna uppbyggandets tid. Ofta äro de överdrivet blyga och generade liksom om de hade en känsla av att varken höra hemma bland barnen eller de vuxna, och andra gånger kunna de, berusade av alla de nya

kraftkänslor, som röra sig i dem, visa sig högljuda och forcerat livliga.

Medan barnet är ett avslutat helt, en lugn och trygg liten varelse, som är i harmoni med sig själv och omgivningen, lever övergångsålderns ungdom i oro och disharmoni, utan vila i sig själv. Överallt dyker det upp nya ting, både i kropp och själ, nya sympatier och antipatier, som ofta äro mycket starka därför att deras känsloliv är så våldsamt starkt i den åldern, medan däremot vilje- och tankelivet ligger nere, något som väl har sin rot i den tröthet, som gör att de gärna undvika all andlig ansträngning. Därför äro de under denna tid så lätta att påverka, både i god och dålig riktning, det är så lätt att tala till deras känslor. De vilja komma ut ur kaos, men utan andlig ansträngning, de söka efter svar på de frågor, som plåga dem, och då de icke själva räcka till söka de hjälp hos andra. Men samtidigt vaknar deras självständighetskänsla, de vilja själva — men kunna inte, därför låter de så lätt leda sig, men sällan av dem som stå dem närmast. Känslan av självständighet leder ofta därhän att de ställa sig i opposition till sin omgivning. De vilja inte längre betraktas som barn, vilja inte lyda far och mor eller skolans föreskrifter. Därför kan man få se hur en motspänstig som kan bli ett lätt bytte för någon undermålig person, som ger sig sken av att vara något och hur den unga flickan, som inte vill taga råd av en god och förstående mor, i stället söker härra och efterlikna en äldre väninna. Behovet av självständighet och behovet av stöd skola båda två tillfredsställas.

Även intressena förändras; känslan för det konkreta och påtagliga får vika för sådant, som sysselsätter fantasien. Den unga flickan börjar att omfatta skönlitteratur, romanläsning, teater med ett varmt intresse. Det hänger kanske tillsammans med, att vid denna tid får allt, som har att skaffa med moderskapet och kärleken en helt ny betydelse. Vad som har med det andra könet att göra, börjar nu att få något hemlighetsfullt, nästan mystiskt över sig. Man förtror sig bara till den allra bästa väninnan, man viskar och drömmar. Ja, vilken underlig värld är inte en sådan liten flickas kropp och själ. Där är oro, uppbyggande, nedrivande, disharmoni på alla håll och kanter, och allt detta går inte långsamt och så småningom utan sker i ett våldsamt och hastigt tempo. De unga tro nu inte längre på auktoriteter, det är inte längre nog, att far eller mor har sagt det eller det, eller att de få veta vad de skola göra och icke göra, de börja att fråga: varför...? För deras kritiska sinne är far inte längre först och främst far, mor inte längre just mor, nej, nu äro de människor, som alla andra, vilkas göranden och låtanden måste tåla kritik och ofta den mest obarmhärtiga kritik, ty de unga kunna icke slå av på sina ideella krav.

(Forts. i nästa n:r.)

Aktiebolaget Nordiska Handelsbanken

Stockholm. GÖTEBORG. Malmö.
Egna fonder: Kr. 72,300,000.—

Fullständig bankrörelse.

”Tolfterna”.

För Kvinnornas Tidning av Ingrid Prytz.

Det finns en förening i Stockholm, som hetter: "Samkväm för kvinnor från olika yrkesområden", men går under smeknamnet "Tolfterna".

Då den visat sig äga en ovanlig vitalitet, och nu firar sitt 30-årsjubileum, tror jag det vore av intresse att litet närmare granska den i fogarna.

Med Kvinnornas Tidning i tankarna uppsökte jag därför Tolfternas nitiska medlem: fröken Betty Hirsch, som med stor älskvardhet lät mig få ta del av protokollet, samtetsgrant förda sedan första samkvämet den 22 mars 1892, samtidigt som hon munligen gav en personlig blyxsbelysning över Tolfternas verksamhet.

Idén var Ellen Keys och grundläggarna voro högst densamma, Amalia Fahlstedt och Elna Tenow. Vid sidan av dem funnos 7 s. k. ledarinnor, som var och en förestod en grupp, bestående av 12 värdinnor och cirka 60 gruppdeltagare, vilka senare de första åren huvudsakligen rekryterades från sömmerske- och tobaksfacken samt de socialdemokratiska kvinnoklubbarna.

Föreningen är opolitisk och dess ändamål, som namnet antyder, att kvinnor av olika samhällsställning skola lära känna och förstå varandras strävanden. I början sorterades visserligen även en socialistgrupp, ledd av fröken Anna Lindhagen, under Tolfterna, men den har sedermera gått in i de övriga.

De första ledarinnorna voro fruarna Nath. Frölander, Gerda Bergh, Nanna Bendixson, professorskan Casell och Kata Dahlström, samt fröknarna Julia von Bahr, Betty Hirsch och Anna Lindhagen.

De första åren höllös 12 samkväm på vintern, sedermera ökade till 16, nu nöjer man sig med 4—5. Till att börja med förekommo mest diskussionsaftnar, vilka ofta rörde sig om ekonomiska frågor, uppgörande av budget för hemmen, rent praktiska hushållsfrågor o. d. Fröken Hirsch anser, att dessa ämnen tillhöra en förgångens tid. Upplysningen har stigit och var och en är själv i stånd att klara dithörande frågor. Man har därför övergått till recitationsaftnar med föredrag, vilka då röra sig om dikt, anser, författare och musiker samt aktuella frågor för dagen. En Geijersafton, som det föll på min lott att få vara med om för några år sedan, inleddes sålunda med ett föredrag om Geijer och åtföljdes av deklamation och sång, utförd av en dam i den tidens dräkt och på ett oförglömligt konstnärligt sätt. Inland förekomma skandinaviska gäster, som tala om olika strömningar inom sina respektive hemlands kulturliv och en tid öppnades föreningens portar för den på 90-

talet så aktuella propagandan för "skönhet i hemmen". Tygprover från hemslöjd och konstflit anskaffades, samtidigt som museibesök under konstnärlig ledning anordnades på söndagarna. En gång uppfördes Haydn's barnsymfoni i kostymer, en annan gång gamla skördedanser och teaterpjäser, i vilka då såväl värdinnor som gruppmedlemmar deltog. Om värarna anordnas utflykter i Stockholms skärgård i särskilt hyrda båtar, antalet deltagare varierar mellan 175 och 250 — som man ser inga småsaker — alla medförande matsäck, och om jularna är det fest på Skansen!

Den ekonomiska sidan har gått bra i lås. Utgifterna täckas av årsavgifterna: 1 krona för gruppmedlemmarna och 2—3—4 för värdinnor och ledare, varierande efter behov, samt 1 krona för the och smörgåsar, som alltid hör till samkvämen.

Män har ibland förekommit som "underhållare", och särskilt ha de senare åren söner till gruppmedlemmarna ordnat musikafnarna. En längre tid hade Tolfterna sitt eget läsbibliotek, som flitigt användes tills alla böcker voro utlästa.

Efter varje samkväm är det ledarinnans skyldighet att skildra aftonen i protokollboken. Det strömmar en våg av varm idealism ur dessa gulnade gamla häften från den första tiden, och man känner vingslagen av en tid, då människorna ostörda fingo behålla sina illusioner. Med friskt mod övervunnas de praktiska svårigheter, vänskapssband knötos, och man träffades även utanför samkvämen, ofta hos Gerda Bergh, vars ljusa minne sent skall glömmas i Tolfterna. Ellen Key välkommar alltjämt årligen tvänne gäster av gruppmedlemmarna på sitt vackra Strand och likaså komma dessa att få företrädesrätt, som sökande till hennes i en framtid planerade vilohem på Strand.

Det kan ju inte nekas, upplyser fröken Hirsch, att ungdomen ofvilligt från Tolfterna under årens lopp. Det finns ju numera så många kulturella ungdomsföreningar för båda könen, och "flickor vilja gärna vara, där det finns gossar", tillägger hon med en humoristisk glimt i ögat.

Av denna lilla skildring framgår vilken livaktighet "Tolfterna" äger. När därtill lägges, att föreningen kan blicka tillbaka på ej mindre än 549 samkväm, förstår man, att den icke gått i lättjans tecken!

Det är en vacker förbrödningstänke, som ligger bakom Tolfternas verksamhet, och vi ha all anledning att gratulera den till de lyckligt uppnådda trettio åren!

Svenska folket och Svenska Akademien.

Svenska Akademien har aldrig fått svenska folket att le förrän nu. Orsaken har varit att svenska folket ej känt Svenska Akademien. Någon gång med ett eller ett par decenniernas mellanrum har där förrättats val. De ha alltid förklarats såsom stora överraskningar, men ingen människa har tänkt på dem. Något nämnvärt.

Vid Svenska Akademiens senaste val var det annorlunda. Det betecknades inte från vederbörligt håll på något sätt som en överraskning, men hela svenska folket spratt upp därvid och gnuggade sig yrkaket i ögonen.

Albert Engström skulle högtidligen ha blivit vald till ledamot av den ärevördiga Svenska Akademien. Kolingens, Bobbans och Min svärmors Fröken Karlssons fader! Var det sant? — Jo, det var sant. Och ett leende spred sig över riket — ett leende av oförstådd glädje över att äntligen i den glörlöva representationen ha en gammal bekant.

"Glad och god skall människan vara" är Albert Engströms motto.

Och det kan icke hjälpas. För svenska folkets fantasi är Svenska Akademien efter Albert Engströms inträde där — genast litet gladare.

Utlandskrönika i sammandrag.

Genuakonferensen står inför sitt öppnande —

Den engelske statsministern, Lloyd George, kommer till konferensen med ett glänsande förtroendevotum, som han nyligen erhöill av underhuset, då han redogjorde för konferensens arbetsprogram och sin ställning till det samma. Statsministerns stora tal hade till ledmotiv Europas längtan efter verklig fred. Rustningarne måste inskränkta för att lätta staternas utgiftsbördor, det internationella handelsmaskineriet återställas och valutan stabiliseras, förtroendet folken emellan återuppväckas.

Även franske premiärministern, Poincaré, kommer till Genua med ett lika glänsande förtroendevotum, som deputeradekammaren skänkt hans programförklaring för konferensen. Frankrike kräver, att dess rättigheter skola skyddas i hela den utsträckning, som fredsfordragen utlova. Dessa fördrag få icke ens upptagas till diskussion vid Genuamötet.

Under sådana förhållanden har världen tydligen ingen förbättring att vänta genom Genuakonferensen.

I tyska riksdagen har redogörelse lämnats för vad segerherrarna i kriget redan appressat Tyskland i penningar, värdefulla egendomar och naturaprestationer. Beloppet är 45,600,000,000 guldmärk. Medräknas den tyska egendom, som överlämnats till Polen stiger summan till över 100 miljarder guldmärk. I samband härmed påpekades, att den avrustning, som enligt löfte skulle följa av "rättens och civilisationens seger", ännu icke kan skyntas. Fastän Tysklands en gång väldiga härmakt nu är bortspodad, stå den dag i dag för 4,700,000 krigsbeväpnade män på Europas jord. Före kriget var siffran 3,700,000 man.

Religiös väckelse dödar klasshatet.

I en artikel i ett tidigare utkommet n:r meddelade vi, att moderna engelska historieforskare fastslagit, att den starka religiösa väckelsen i England på 1800-talet gjorde landet oemottagligt för den revolutionära smitta, som utgick från Frankrike. "Genom denna väckelse styrktes fridens och rättfärdighetens ande i hela landet. Det fanns icke rum för klasshatet och mordlusten i de hjärtan där broderskärleken slagit rot och blommat."

Vi behöva icke gå utanför vårt eget land för att finna bevis för påståendet, att religiös känsla och klasshat äro oförenliga och att i striden dem emellan det goda, kärleken till nästan, segrar över klasshatet.

Det finns en bolsjevikisk svensk kvinnotidning "Röda Röster", ur vars senaste nummer vi tillåta oss göra ett par belysande utdrag.

En kvinnlig medlem av en bolsjeviksklubb i ett av våra större industrisambällen skriver till "Röda Röster": — "Här ser bedrögligt ut för närvarande. Det går en väckelseepidemi över folket. De låter "frälsa" sig och massor av kvinnor och män besöker kyrkorna. Frälsningsarmén är överfylld varje dag, tre gånger om

KVINNORNAS TIDNING

erhålles under

KVARTALET 1 April—1 Juli

direkt från EXPEDITIONEN för

2 Kronor.

Beloppet torde i postanvisning insändas till EXPEDITIONEN
AV KVINNORNAS TIDNING, GÖTEBORG.

Victor Swenson & Co

Manufaktur- & Kappaffär
35 Kungsgatan 35.

KAPPOR, DRÄKTER & KLÄDNINGSTYGER.

Stort och välsorterat lager av
Kläden, Scheviot, Siden m. m.
för Kappor och Dräkter.

Kerstin Lindahls BLOMSTERAFFÄR

Korsgatan 4, Telefon 8462
Rekommenderas!

De bästa HANDSKAR
och det rikaste urval
Drottningg. 24 HANDESKOMPANIET Tel. 15379

God extrainkomst

erhålla Damer, som vilja bliva
agenter för förstklassigt, svenskt
livförsäkringsbolag.

Denna tidnings annonskon-
tor anvisar. — Telefon 18070.

dagen förresten. *Allt detta gör, att vi ingenting vinner, trots allt vårt arbete!*

Från ett annat industrisambälle klagas över att klubbens medlemsantal så väsentligt minskats, att man åter "står vid början". Orsaken till att så många svikit, är att det inom klubben kommit till svåra brytningar särskilt i religionsfrågan. De utgångna voro "framför allt män om att skydda den nuvarande statskyrkoreligionen".

"Vårt enda vapen mot religiös väckelse är upplysning, saklig upplysning", skriver tidningen och påpekar i samband därmed att Kata Dalströms broschyr om det kristna dogmsystemet utkommit i ny upplaga.

En ateistisk skrift — ett maktlöst vapen! "Det kristna dogmsystemet är icke det väsentliga i den religiösa väckelsen. Vid denna springer en gnista av den gudomliga kärleken över till människan och framkallar en psykisk förvandleringsprocess, ur vilken den därav berörde framgår som en ny lyttad människa, den där ser livet på ett helt annat, på ett mera förändligt, ljusare, lyckligare sätt än förut. Att söka övertala en religiöst väckt att återinträda i klasshatets tjänst har lika litet utsikt att lyckas, som om man ville förmå en mot solbelysta höjder gläntigt vandrande att vända stegen ned mot hålvägen, över vilken kolden och mörkret ruva."

Finare och ordinära

SKODON

från landets förmåsta skofabriker försäljas till billiga priser i

Lanner's Skomagasin,
KORSGATAN 18.

Offentliga nöjen.
Stora Teatern
Varje afton kl. 8:
MICARÈME.
PAJAZZO.

Lorensbergsteatern.
Söndag kl. 8:
Riddar Blåskäggs åttonde hustru.
I början av nästa vecka Premier:
Det Gamla Spelet Om Envar.
Skådespel av Hugo von Hofmannsthal.

Nya Teatern.
Varje afton kl. 8:
BARKEN MARGARETA.

PALLADIUM
Göteborgs största och mest populära filmteater
De förmåsta programmen från världens största filminstitut och alltid den mest konstnärligt utförda musik

Teaterspalten.

Stora Teaterns
i Göteborg premiär härom dagen på »Pajazzo» blev en lika vacker som välförtjänt framgång. I huvudrollerna briljerade Elin Lejdström och Martin Ohman. Över båda dessa prestationer låg såväl i fråga om sång som spel verklig glans. Även övriga partier fingo ett förträffligt utförande och orkestern skötte sig utmärkt. Ytterligare är att nämna den genomgående goda uppsättningen. Kvällen inleddes med »Micarème», även den hjärtligt mottagen av den fulltaliga publiken. Detta program gäller även för innevarande vecka.

Lorensbergsteaterns
i Göteborg Musset-program fick den 8 april vika för en repris av lustspelet »Riddar Blåskäggs åttonde hustru» som emellertid redan i början av innevarande vecka får lämna plats för Hugo von Hofmannsthal's berömda skådespel »Det gamla spelet om Envar». Denna premiär motes med den mest spända förväntan av stadens teaterintresserade kretsar. Teaterns goda krafter hava här fått en mot sina konstnärliga intentioner svarande stor uppgift.

Nya Teatern
i Göteborg byter icke program utan synes segla rakt in i sommaren med sitt lyckofartyg »Barken Margareta».

Biografteatern Palladium
i Göteborg, vars senaste program »Drömmarnes tempel» var den gångna veckans succés-film, har nu på programmet upptagit det gripande dramat: »Den starkare vinner».

Vägande ord.

Ack det finns många, som icke äro förlovade och dock hava en käresta, och många som äro förlovade och icke hava en käresta.
Sören Kierkegaard.
*
Jag prisar icke mycket en förständig man, när han icke tillika är hederlig.
Fredrik den Store.
*
Minnet är det enda paradiset, ur vilket vi ej kunna utdrivas.
Jean Paul.
*
Ävund är en tillstånd underlägsenhet.
Philarète Chasles.

Är Ni trött,
kraftlös och missmodig gör en SANOKAPSEL om dagen förväntande verkan. Kapslarna alstra snabbt nerv- och muskelfkraft, energi och levnadsmod. Askar om 20 kapslar kr. 4:25 Å alla apotek och drogeriärfär.
Liten kur (5 askar) kr. 20:—
Stor kur (10 askar) kr. 38:50

Hur en katolik ser på framtiden.

En redogörelse för några av Hugh Bensons arbeten.
Av Fil. doktor **Lydia Wahlström.**

1914, strax efter världskrigets utbrott, avled i England en katolsk prelat, påvlig kammarherren **Hugh Benson**, som efter sin övergång till katolicismen låtit mycket tala om sig i egenskap av ovanligt produktiv romanförfattare. Redan hans övergång var märklig nog: han var nämligen son till en ganska känd ärkebiskop av Canterbury, som dock slapp uppleva sonens omvändelse, eftersom han dog redan 1896. Alla hans syskon ha också mer eller mindre utmärkt sig för litterär begåvning. De ansågo, att hans övergång huvudsakligen var att tillskriva etiska skäl: han var en konstnärnatur av mycket utpräglat romantisk läggning, och även hans politiska åsikter voro avgjort reaktionära. Han var skapad för auktoritetstro och har egentligen aldrig förstått protestantismens grundprinciper, fri forskning och religiös individualism. Men just därför blir han i dessa tider, då katolicismen är av ett så starkt aktuellt intresse, av en viss betydelse för oss — det är lättare att studera katolicism i berättelseform än i digra vetenskapliga verk. Och detta slags lättare författarskap blev också smäningsom Bensons egentliga verksamhetsfält, där katolska kyrkan också lämnade honom fria händer, därför att han ställde sin fantasi odelat i dess tjänst. Detta har naturligtvis gjort, att åtskilligt av hans författarskap har en väl tendentiös prägel men å andra sidan ha också hans erfarenheter som biktader kommit hans psykologiska skildrarförmåga väl till pass. Få människor ha väl tillfälle att så i grunden lära känna människosjälarna som den katolske prästen, och särskilt i skildringen av äldre kvinnor och yngre män har Benson en styrka, som många mera konstnärliga författare kunde ha avundats honom.

I Sverige är Hugh Benson ännu föga känd, och frågar man i våra boklädor efter hans arbeten, får man vanligen hans brors, som i Tauchnitz intager en vida större plats. De, som läsa engelska, kunna lämpligen börja med den egendomliga romanen »*No one other gods*», som behandlar en aristrokratisk man, som av sin far blir förklarad arvlös, därför att han gått över till katolicismen, och som i ett anfall av okynne hämnas genom att försöka sig som luffare en tid. Men den tiden blir lång och ödesdigter och mynnar slutligen ut i, att han lider martyrdöden, därför att han söker rädda en ung flicka från detta slags liv och fullkomligt oberättigat råkar väcka svartsjuka hos hennes så kallade man. Har man läst denna bok, läser man nog gärna flera av Hugh Bensons böcker.

Den enda bok av honom, som finns översatt på svenska, är emellertid inte hans bästa verk ur konstnärlig synpunkt sett. *Världens herre*, som den heter, har snarare sin sensationella karaktär att tacka för, att den blivit översatt till flera språk än någon av Bensons andra böcker. Den hör nämligen till den icke så sällsynta sort av romaner, som försöka lyfta en flik av framtidens slöja — tänk t. ex. på alla sociala utopier av samma sort som Bellamys »En återblick!» Inga sociala frågor kunna dock göras så sensationella som de religiösa, och Benson har icke dragit sig för det sensationellaste av allt, nämligen en roman om Antikrist. Händelsen försiggår år 2,000, då världen längesedan är helt avkristnad och politiken ligger i socialisternas våld. Endast tre stora statsenheter finnas: Centralriket, nämligen Europa och Afrika, Östriket, nämligen Asien och Australien, och slutligen Västriket, nämligen Amerika, alla organiserade som socialistiska republiker. Det är masskulturens och maskinteknikens triumf, som här skildras — en värld på höjdpunkten av materiell civilisation, befriad från alla religiösa »födomar», men med fullt upp av matnyttigheter. Som man emellertid i denna högst sanitära värld av aluminium och glas i alla fall inte

Göteborgs Hvitvaruaffär
Specialaffär
för Damunderkläder.
OBS! KYRKGATAN 15 OBS!

VOILER
för
»Konfirmander»
från 1,60 pr meter
FRIBERG & ANDERSON
Kungssportsplatsen 1. Tel. 7235

En resa till Paris.

De flesta som göra en tripp till staden vid Seinen på en kortare tid få i allmänhet intet verkligt intryck av denna den mest mångskiftande av städer, beroende på att så få förstå att ordna för sig på ett förstånligt sätt. För det mesta bor man på ett hotell i centrum av staden, som icke inger en den ringaste känsla av att man just befinner sig i Paris — utan mycket väl kunde vara vilket hotell som helst i vilken storstad som helst. Och så blir man — om man är ovan vid storstadsliv — ofta nervös och överretad av detta jäktande och brusande liv både dag och natt.

Tiden tillbringas med att besöka de flesta kända platser och byggnader eller med att vandra omkring i de stora »magasinen», och vid hemkomsten har man sin koffert full med inköpta kläder och hjäman full med virriga minnen av kyrkor, museer, triumfbågar och överfyllda gator. På vänninnors och bekantas förfrågan hur man haft det, svarar man »förtjusande», men tänker invärtes, att det var allt bra tröttsamt och besvärligt för det mesta. Och i djupet av sitt hjärta gömmer man alla små förtretligheter, — när man blev lurad av chaufförerna på några francs varje gång man åkte bil, och hur kinkigt det var ibland att göra sig förstådd på sin skolfranska! Och de mångbesjungna parisiska sedarna, de voro, minns inte så underbara, som ryktet gjort dem, med sina eldröda läppar och vitpuddrade anleten liknande intetsägande dockor! Man tänker icke på, att de kvinnor, som man mest ser ute på gatan äro kokotter eller liknande, och att man icke bör döma ett lands kvinnor efter dessa representanter.

Nej, vilken helt annan uppfattning i Paris får man icke, om man inrättar sig annorlunda! I stället för att bo på hotell inackorderar man sig i någon »pension», av vilka det finns legio, t. ex. i stadsdelen »Quartier Latin», där det dels är mycket lugnare, och där det dessutom blir mycket billigare, vilket ju icke är en alldeles oviktig sak för

med möda tolererad av katolikerna. Socialisterna ha fått sig anvisade staten Massachusetts i Amerika, där de i fred och ro kunna förverkliga sina idéer till allmän belåten mättnad och tråkighet. Hela den övriga världen är katolsk och naturligtvis monarkisk — den tyske kejsaren är visserligen icke omvänd ännu, men hans övergång väntas när som helst som en följd av bearbetningar från Frankrikes konung, Ludvig den 20:de. Det märkligaste är emellertid, att en vanlig läsare icke känner sig just mera tilltalad av denna ultra-katolska värld än av den socialistiska, antingen detta nu beror på, att Benson tröttnat vid uppgiften eller på, att han varit förfärlig för att döja katolicismens mörka sidor, som han för övrigt själv icke räknade som nackdelar. I detta katoliserade Europa 1973 blir staten som på Innocentius den tredjes tid en lekball i kyrkans händer. Den blir t. o. m. tvungen att utföra de dödsdomar, den inkvisitionen fördrar mot för övrigt mycket lojal kyrkans son, som vägar sig på en annan förklaring av de bekanta helbrägdagörelseundren i Lourdes än den av kyrkan godkända. En protestant måste hålla författaren räkning för hans ärlighet, som säkerligen kom litet inoppunt för katolikerna.

VÅREN STUNDAR!
Omse Edra sommarkläder! Färga alla urblekta plagg! — Skjortor, underkläder, strumpor etc. med
NADCO HEMFÄRGER
Marknadens yppersta billigaste och bästa Hemfärg. Finnes hos alla välsorterade färg- & kemikalieaffärer eller mot postförskott hos
A.-B. NADCO, GÖTEBORG

HVAR 8 DAG
»en verkligt förstklassig illustrerad tidskrift — — — — —»
» — — med gedigen och fint kultiverad ton — — — — —»
SÄGER DAGSPRESSEN
Bör ej saknas i något svenskt hem!
PRENUMERERA Å NÄRMASTE POSTANSTALT ELLER BOKHANDEL!

de flesta. Och så får man en inblick i franska seder och bruk och får se en skymt av franska, bildade människor. Ty gästerna på ett sådant pensionat utgöras mest av ungdomar, som ligga vid universitetet eller studera vid andra högskolor, och »madame» själv är ofta en fint bildad kvinna, som råkat i ekonomiska svårigheter och på detta sätt nu försörjer sig och de sina.

Själv bodde jag under min senaste vistelse i Paris vid Rue d'Assas hos en familj, som måst fly från sitt vackra hem i Reims vid tyskarnas bombardemang av staden utan att kunna ta med sig några av sina ägodelar. Goda vänner i Paris lånade dem möbler och hjälpte dem att sätta upp detta pensionat, som, ehuru mycket enkelt, dock ingav en känsla av hemtrevnad, som man sällan erfar i en främmande storstad.

En väninna och jag delade ett stort rum och betalade 17 francs var för hel inackordering pr dag, vilket måste anses som ett verkligt rekordpris. På morgonen vaknade man vid en spröd klockklang från ett gammalt nunnekloster tvärs över gatan, (vilket är en bra mycket trevligare väckning än automobilers tjutande och gnisslande spårvagnar), och strax därefter uppenbar sig jungfrun med »första frukosten», en jätteköpp choklad, som dricks på sängen. På gatan börja så affärsmännen slå upp sina »friluftsbutiker» — boklädor och grönaksstånd — och månglarnas ontogliga sänger tränga upp i rummet, medan man klär sig. Den »riktiga»

Duktyger och Vita Vävnader
till fabrikspriser.
ALMEDARLS FÖRSÄLJNINGSMAGASIN,
Kungsgatan 55.

VID DÖDSFALL
Ring 3623 eller 14090
C. L. Schmidts Begravningsbyrå
24 Kungsgatan 24, Göteborg.
Anordnar allt till begravning hörande på erkänt bästa sätt till ytterst billigt arvode. Solidaste och vackraste likkistor och svepningar.

frukosten serveras inte förrän kl. 12, så man har ett par timmar på sig — d. v. s. om man går upp i tid — att göra strövtåg till marknader och torg och gå i små, lustiga butiker och ströva på trånga, krokiga gator i grannskapet. Eller man kanske föredrar att slå sig ner i parken Jardin du Luxembourg, som ligger alldeles bredvid, och i en avlägsen vrå drömma bort en stund. Där är så lugnt och stilla denna tid på dagen, så man har svårt att föreställa sig, att man befinner sig i en världsstad. Vill man bevista en mässa, så är det inte långt till kyrkan St. Sulpice.

När man ätit sin frukost, får man iväg till de centralare delarna av staden. På 10 minuter med underjordisk bana, s. k. »Métro», är man som förflyttad till en helt annan stad — ståtliga byggnader, breda boulevarder och charmanta butiker överallt! Och man flanerar på boulevarderna och besöker platser, som man måste se (enligt Boedeker och andra vägvisare) då man är i Paris. Så dricker man sitt kaffe på något café vid de stora stråkvägarerna och njuter av att betrakta människovimlet framför sig. Klockan 7 serveras middagen »hemma» vid Rue d'Assas, då man samtidigt passar på att vila sig en stund, innan man på nytt ger sig ut i världsvimlet.

Genom att på detta sätt i lugn och ro vila sig emellanåt, slipper man bli utschasad och förstörd, och genom att bo i en stadsdel med en helt annan prägel än storstadens vanliga, får man det allsidigaste intrycket. En fläkt av idyll mitt i det bullrande, jäktande, brusande storstadslivet!

Äldst
och mest beprövat i vårt land är Tomtens Tvättpulver. Ni kan använda det med fullt förtroende och med bästa resultat.

Mademoiselle Exe.
AV
LANOË FALCONER.
Översättning för denna tidning av — e —.
(15)
Plötsligt klang mrs Fox röst genom rummet:
»Greve! greve!» ropade hon och såg sig tillbaka, »jag har glömt min solfjäder, min elfbens-solfjäder i salongen. Ack, var snäll och hämta den.»
Mademoiselle Exe stannade tvärt mitt på trappan. Någonsting hade visst gått upp i klänningslivet och måste genast ordnas. Evelyn väntade bakom henne, och observerade skadegläd de båda rivalerna där nere, och deras uttryck. Parry såg ut som järnhård, kaptenen som välvillig föresats.
Evelyn började önska att hon väl vore förbi dem, och såg ned på mademoiselle, undrande varför hon ännu stod stilla.

»Mademoiselle, kan jag hjäl...?»
Ordet förblev oavsälat. Mademoiselle Exe hade vänt huvudet, så att Evelyn såg hennes profil, men uttrycket i denna profil var sådant, som flickan aldrig sett i något människoanlete, och även i detta ögonblick fängslade det hela hennes uppmärksamhet. Häpen, skräm, fast utan att veta varför, vände hon sig för att följa den andras blick och se, vem den gällde. Salen var tom med undantag av de båda, Parry och kapten Leslie. I detta ögonblick framträdde greven i salongsdörren precis mitt emot trappan. Den vita solfjädern lyste i hans hand.
»Ack!» tänkte Evelyn, och minnet flög som en blix genom hennes hjärna, »greven! Budskapet!» I samma sekund kom en stark knall henne att skälva, hon såg ned, greven stappade framåt några steg, kastade vilt upp armar och föll hjälplöst till golvet.

VI.
När Evelyn berättar historien om denna oförgätliga afton, framställer

Holger Bille
TANDKLINIK
Vittelsplatsen 1 B. Tel. 19340. Göteborg.
(Mot emot Engelska kyrkan).
Mottagningstid vard. 10-3, sönd. 11-12.
Specialité: Löständer alla slag. Guld-
arbeten, guldbryggor och
guldstiftänder.
Resande kunna erhålla sina arbeten på dagen.

BOCKER
och **BOKSAMLINGAR**
köpas av
H. MELLGREN'S ANTIKVARIAT.
Vasaplatsen 8. Tel. 16145.

Wahlboms
Frotté
Zephyr
Voile
Mousseline
Nyheter dagligen.
Fördelaktiga priser.
29 Kungsgatan 29

**Hjärnans och handens
arbetare.**

Är det ofta hörda påståendet sant, att "kroppsarbetet frambringar all rikedom i världen".
Äro de stora fabriker, skeppsdockorna, järnvägarna, ångfartygen, de komplicerade maskinerna och oräkneliga andra föremål, som omgiva oss och beteckna världens framåtskridande, resultaten av endast muskelansträngning? Ligger icke bakom allt detta också ett väldigt hjärnarbete, en utmattande tankeansträngning, stora bekymmer och uppoffringar, den största hängivenhet för arbetsuppgiften? Är kroppsstyrka och mekanisk yrkesskicklighet nog för att hålla produktionen i gång? Behöves det icke också hjärna för att uppfinna, ordna, organisera och leda, behöves det icke initiativ, mod och beredvillighet att bära bekymmer och omsorg? Vad skulle kunna uträttas utan allt detta?
Orgeltramparen kan påstå att det är han som frambringar musiken i orgeln. Han har till en viss grad sant. Hans trampning är av stor betydelse, men den är icke det enda eller det mest väsentliga. Lika litet är kroppsarbetet det enda eller det mest väsentliga vid framställningen av världens rikedomar.

Till Sveriges Kvinnor!
Giv "honom" ett gott råd, att använda
WILKES HATTAR
Obs! Garantimärke medföljer varje hatt
En gammal fru.

Insändarnes spalt

Trotjänarinnor.

Häromdagen hade jag min väg förbi Chalmers institut vid Vasagatan i Göteborg. I stället för den mängd glada, stojande ynglingar, vilka brukade uppehålla sig i dess port och på trottoaren därinvänd, såg jag komma ut därifrån en liten skara älderstigna kvinnor, väl klädda, utan prål, de flesta med den av äldre generationer i genkända hederliga "huvudduken" av svart siden med fransar eller spetsar omkring. — Somliga av dem voro böjda av år, slit och arbete; några stödjande sig vid en käpp, men alla sågo så fryntliga och rara ut, att jag fick stor lust att ge mig i samspråk med dem. De hade nu varit därinne för att lyfta sin kvartalsslant, 25 kronor, ut gamla tjänarinnors understödsfond, en ju ringa penning, men i deras tycke, som en av dem uttryckte sig, en stor och uppskattad gåva.

Många av dessa gamla äro fortfarande i tjänst hos sina matmodrar, där de äro värderade som riktiga familjeklenoder. Jag råkade så lyckligt på en sådan där fin och rar "trotjänarinna", som ännu sköter sina sysslor med glädje och intresse. Hon sade bland annat att "nutidens tjänare veta ej hur bra de ha det och ändå vill de ej tjäna; i hennes ungdom fanns det ej vatten i köket, inte elektr. ljus, inte tel. att ringa upp till butikerna efter varor, inga butiksbud, som kommo hem med dem, inga spårvagnar att åka i, utan man fick knoga den långa vägen hem med en stor tung torgkorg. Så fanns det inga linoleummattor, utan det var att stiga upp tidigt om mornarne och skura stora golv, för att det skulle vara fint till herrskapets belägenhet och till ens egen tillfredsställelse. Förr i tiden var det nog mer förståelse mellan fruar och tjänarinnor; de förra voro mer hemma och hade intresse av sitt hushållsarbete, all mat tillreddes hemma, (charkuterier funnos ej) så en tjänarinna fick lära så mycket av sin matmor. Och hur mycket där än var att göra, orkade man ändå med att om aftnarne sy och reparera sina kläder, sticka strumpor, sy linnesöm, för hand förstås, då funnos heller inte biografer och kaféer, som nu locka flickorna ut om aftnarne."

Vad är orsaken till att våra hembiträden och husassistenter så ofta byta platser? Vart taga alla de flickor vägen, som gå genom skolköks- och matlagningskurser? Då de komma och söka plats, ha de sällan något kunnighetsbetyg på något område, men fråga alltid först: "Vad ger frun i lön?"

Det är nog fel från både fruernes och tjänarinnornas sida; men också hos de sistnämnda modrar, som sända ut sina döttrar i världen, utan att först ha lärt dem arbete och väckt deras ansvarskänsla.

Tänk så lätt aluminiumkärnen återfås sin silvrigglänsande yta, då de poleras med "Zelos Aluminiumputs".
Priset är endast 45 öre pr burk.
Tillverkare: Fabriken Zelos, Göteborg.

Barnens ögon.

En framsände ögonläkare anbefaller följande föreskrifter för ögonens vård hos barn:
Låt aldrig ljuset falla rakt i ansiktet på ett sovande barn, framför allt icke direkt solljus.
Låt icke barnen rikta blicken alltför länge på ett och samma föremål.
Låt dem ej läsa alltför mycket vid artificiell belysning.
Låt dem ej läsa på i gång varande bantåg.
Tillskriv icke alltid huvudvärken trög matsmältning eller dålig mage; den har lika ofta sin orsak i överansträngda ögon.
Behöver ett barn glasögon, bör det först undersökas, och passande nummer föreskrivas av en på området erfaren läkare.

**Kvällsarbete och
nattsömn.**

Att under kvällstimmarna sysselsätta sig med hjärnarbete är ur hälsosynpunkt förkastligt. Hjärnan har vanligen redan förut under dagens lopp haft ett rundligt tilltaget arbete att utföra, och vill man, när aftonen och därmed vilotiden kommer, pressa henne ännu mer i detta hänseende, överanstränger och sliter man ut henne i förtid. Hjärnarbete sent på kvällen inverkar vidare skadligt på sömnen. Till en av kroppsarbete lagom uttrötad människa kommer sömnen vanligen mycket snabbt, men icke så till den av tankearbete övertrötta. Tankebilderna jaga varandra i hennes hjärna, hon känner sig plågsamt klarvaken och kastar sig timalts i sängen, innan sömnen drömfyllt, orolig och föga vederkvickande inställer sig.
Vill man ha en god nattsömn bör man efter aftonmåltiden undvika allt som kan sätta hjärnmaskineriet i starkare rörelse, t. ex. livliga meningsutbyten om brännande frågor. Det bästa man kan göra är att "slakna" både till kropp och själ.

Det brukar ha en god inverkan på nattsömnen om personer, som under dagens lopp äro upptagna av strängt tankearbete, mot eftermiddagens slut skaffa sin kropp motion genom gymnastik, promenader, kroppsarbete eller dylikt. Att ihågkomma är dock att stark kroppslig ansträngning icke är nyttigt för ömtåliga och nervösa personer, och att den alltid inverkar menligt på deras sömn.

Alla slags kopparslageriarbeten utföras. Förteningar verkställas med kemiskt rent tenn.
Husargatan 24. Tel. 4111.

Nygrens Konditori & Café
Kungsgatan 63.
Rekommenderar sina tillverkningar till Pask av Konfektyrer, Chokolader och Paskaker. Tel. 1732.

Skönhet och fägring

ha ofta en större makt än rikedom, säger Aristoteles.
Vid ständigt bruk giver den valdfotande YVY-tvålen en frisk och frach anletshy, framkallar ett lätt rosenskimmer i den vita, skära huden och gör densamma elastisk, mjuk, klar och ungdomlig.
Använd därför dagligen YVY-tvål!
Saljes i varje valsorterad affär från Ystad till Haparanda.

Osterlin & Ulriksson,
Kem.-tekn. fabrik, Ystad.

Hansson & Silfverstrand
FISKAFFÄR
Bazargatan 8. — Tel. 9580, 15380
REKOMMENDERAS.

Damernas affär!
Bästa köksartiklar finnes hos
S. E. Svenssons Eftr.
Tel. 1413. Trädgårdsgat. 2.

Kvinnornas Självhjälpskassa
Sjuk- och Begravningskassa.
Nya medlemmar vinna inträde. För-säkra Eder mot sjukdom! Anmälningar göras till Ordfr. Anna Larsson, Skans-torget 8. Tel. 18206. Billiga månadsavgifter.

Sparsamhet.

Den kände engelske författaren Samuel Smiles skrev på sin tid ett helt verk om sparsamhet, ur vilket vi här återgeva en del utdrag.
Rikedom skapas genom arbete, bevaras genom sparsamhet och växer genom flit och uthållighet.

Den som förbrukar allt vad han förtjänar blir den sparsammes träl.

Det är med de sparsammes penningar, som man uppför fabriker, byggnader, varuhus. Det är med deras pengar som man bygger järnvägar, ångare, hamnar och skeppsvarv.

De pengar, som den sparsamme lägger åt sidan, representerar en mängd föremål utan värde och utan verklig nytta, men de representera också något som är oändligt värde-

Sätter Ni värde på ett smakfullt Delikatessbröd rekommenderas Eder Bergmans Enkas, Stockholm, välkända fabriker!

NU INKOMMET,
till dagens lägsta priser!

Handvävda, färgäktade Bomullstygger, stor sortering. Ylletygger, Vijella, Flaneler, till klädning och blusar. Blekta och oblekta Vävnader, bästa fabrikat, med stor rabatt å stycke. Prima kulörta Skjorttygger, Möbiltygger, Gardiner, Borddukar, Bolstervar, Sängtäckten, Linnevävnader, Handdukar och Duktygger, bästa kvalitet. Lahmans Herr- och Damunderkläder. Strumpor. Snörliv. Näsdukar. Förkläden. Prima Bomulls- och Ullgarner.

Bertha Anderson,
15 Korsgatan 15

Svart Alpacca

för **Dräkter, Klädningar och Kjolar.**
120 cm. bred utsäljes till Kr. 6,50 per meter hos
LISA HALLBÄCK
26 Vallgatan 26

A. Nilssons
Blomsteraffär
Linnégatan 31
Tel. 40572
Kransar
Buketter
Rekommenderas i alla FRISLAGEN.

Extra Prima Press- och Droppäkta
Damkläde
i ett flertal moderna färger utsäljes billigt direkt från lager.
S. ERICSONS KLÄDESLAGER,
Järntorget 3, Willsöns hus, 2 dra vän. Öppet 8-7.

På två dagar framkalla och kopiera iv Edra plåtar och filmer. Förstklassigt arbete, vanliga priser.
GÖTEBORGS ILLUSTRATIONSBYRÅ, Arkivgat. 7
Billiga kameror, plåtar och filmer.

Bråsth= Konditori
Victoriagatan 1 B (hörnet av Storgatan)
REKOMMENDERAS.

fullt; oberoende. På detta sätt betraktade äro guld och silver av stor moralisk betydelse.

Om det är möjligt för en människa att spara ihop något, så bör det också, under eljes likartade förhållanden, vara möjligt även för andra att göra det.

Den som aldrig har försökt det skall förvånas över hur mycket en eller annan krona lagda åt sidan varje vecka förmå att stärka självtilliten.

Om vi vilja spara måste vi öva oss i självbehärskning och vinna därigenom i viljekraft.

Metoden att spara är mycket enkel: Giv ut mindre än du förtjänar. Betala allting kontant och sätt dig icke i skuld. Giv inte ut pengarne, förrän du verkligen förtjänat dem.

ELISABETH BERGS
Tapisseriaffär
26 Linnégatan 26
REKOMMENDERAS
Bästa materialier. Billigaste priser på platsen.

! GYNNA VÅRA ANNONSÖRER !

AKTIEBOLAGET
Bröd
Majornas Ångbageri's
KÖP

Gumman's Flingor
Det bästa tvättmedlet för fina och ömtåliga kläder är
Gumman's Flingor
Köp **Spisbröd** (röd etikett)
från **GÖTEBORGS ÅNGBAGERI**
Främst i skörhet och smak
A. Ellwén
Kött- & Fläskaffär
Saluhallen 133. Telefon 4481.
Obs! Prima varor. Billiga priser.
Redbar behandling.
Antifräknin
är bästa giftfria medel för avlägsnande av fräknar, bruna fläckar (leverfläckar) revormar och solbränna. Gör en full hy ren och vit. Behagligt att använda. Saljes å 3 kr. pr burk hos Parfymeri O. Pihlström, Göteborg.

Spisbröd (röd etikett)

från **GÖTEBORGS ÅNGBAGERI**
Främst i skörhet och smak

A. Ellwén
Kött- & Fläskaffär
Saluhallen 133. Telefon 4481.
Obs! Prima varor. Billiga priser.
Redbar behandling.

Antifräknin
är bästa giftfria medel för avlägsnande av fräknar, bruna fläckar (leverfläckar) revormar och solbränna. Gör en full hy ren och vit. Behagligt att använda. Saljes å 3 kr. pr burk hos Parfymeri O. Pihlström, Göteborg.

Man skall icke förväxla sparsamhet och gnidighet. Gnidighetens mål är endast att skrapa ihop pengar. Den sparsamme använder en del av sin inkomst till förädlade nöjen.

Den som sköter sina nöjen i stället för sitt arbete, skall snart icke hava något arbete att sköta.

Den som icke sparar har ingen andel i världens framåtskridande.

Platsannonser

införas för 10 öre ordet i båda upplagorna av **Norrlandsposten, Gefle**. Minsta annonspris kr. 1,50. Frimärken mottagas i likvid.

Ensamjungfrur,

Hushållerskor Kokerskor Husjungfrur Barnjungfrur Barnhusor Passflickor Springflickor Hotell- o. Restaurationsbetjäning m. fl.
erhålla goda och förmånliga platser nu **genast**, eller 24:e april genom
Göteborgs Stads Arbetsförmedling
Månliga avdeln. öppen 7 f. m. - 7 e. m.
Kvinnl. avdeln. öppen 9 f. m. - 7 e. m.
OBS! All platsförmedling är avgiftsfri.

ARLA MJÖLK
Distribution på glasflaskor
Tel. 85 78, 36 99
ARLA MJÖLKSERVERING
Drottninggatan 13. Tel. 90 96.

hon särskilt den fruktansvärda paus, som följde på revolverskottet, och som förmodligen föreföll hennes överretade nerver mycket längre, än den i verkligheten var, och under vilken allt och alla förblevo orörliga, liksom förlamade. Kapten Leslie var den förste som rörde sig; med två väldiga språng nådde han mademoiselle Exe och ryckte den ännu rykande revolvern ur hennes hand. Detta väckte hos Evelyn det fulla medvetandet om det fasansfulla, som hänt, och just som gästerna skrämde av skottet strömmade ut i förhallen vacklade hon och skulle ha fallit, om icke två starka armar varit till reds att uppfånga henne. Mörker och brusande vågor tycktes sluta sig över henne, men drogo sig tillbaka, och rösten av Parry, vilken tycktes komma långt bortifrån sade lugnande:
"Evelyn, Evelyn, var inte rädd, han lever."

Med en lång jämrande suck öppnade hon ögonen, lyfte huvudet och såg sig om. Den första skälningen av vild fasa hade lämnat rum för en dval-läk okänslighet, som hon ofta erfarit i drömmar, och med mindre rö-

relse än hon skulle ha känt, vid att se en väl spelad tragedi, betraktade hon den utomordentliga scenen framför sig. Greven med huvudet hjälplöst hängande ned på bröstet blev buren in i biblioteket av hennes far och fyra eller fem andra män; modern halvt avsvimnad låg på en vilobänk vid rummets andra sida, omgiven av en hel hop sympatiska damer, och överallt grupper av allvarligt mumlande män och kvinnor, vilkas bleka förskräckta ansikten kontrasterade nästan hemskt mot fest-dräkter och juveler. Den enda, som var fullkomligt stilla och orörlig i detta tumult var hon, som försorsakat detsamma. Hon stod lutad mot väggen ett par steg längre än Evelyn. Ännu ett par steg längre ned stod kapten Leslie, som höll skarp men omärklig vakt, ifall hon skulle försöka fly. Men hans vaksamhet var onödig. Man såg, att mademoiselle Exe icke hade en tanke på flykt. Hennes armar hängde ned, händerna voro lätt sammanknäppta, huvudet tillbakakastat stödde sig lätt mot gobelinen bakom henne. Med sina lugnt blickande ögon och fasta mun liknade hon en staty-

av tålmodet, som avvaktar det oundvikliga.
"Det är en dröm", tänkte Evelyn; "det måste vara en dröm, jag önskar jag kunde vakna."
Hon rörde sig oroligt, och Parry, som väntade snubbor för sin tjänstaktighet, drog säkta och varligt undan sin arm; men till hans ömtåliga förvåning grep hon hans arm fast med sina båda händer och smög sig intill honom, så att hennes ljusa lockar nästan vidrörde hans axel. Nu var det Parrys tur att tänka att det var en dröm, och ändå var han icke klart medveten om huru smickrande och betydelsefull denna halvt medvetna halvt instinktiva rörelse var.
Mr Merrington, följd av mr Harold och mr Golding, trängde sig genoms hopen därefter och kom rasat upp till gruppen på trappan utropande:
"Jag tror inte hon gjorde det; vem såg henne skjuta?"
"Jag såg det", sade kapten Leslie, "och miss Merrington måste ha sett det, hon stod tätt bakom människan, när hon sköt."
Mr Merrington vände sig till sin

dotter, och läste det outhärliga svaret i hennes ansikte. "Gud i himlen", utropade han, staplade och stödde sig mot balustraden, "vad skall detta betyda; är hon galen?"
"Jag tror inte hon är vansinnig", sade mr Harold, som kastade en blick på mademoiselle Exe. Denna såg sorgset och beklagande på mrs Merrington. "Jag tror snarare att hon tillhör något politiskt sällskap. Fox säger, att greven blivit hotad mer än en gång. Troligtvis är hon nihilist."
"Omöjligt!" utropade mr Merrington. "Hon har ju undervisat barnen i flera veckor."
Han avbröt sig och hans ord ljödo absolut ologiska, emedan de endast uttryckte en länk i en lång tankekedja. Ty under loppet av en sekund såg han denna mörderska, hur hon under många lugna alldagliga stunder suttit tyst vid bordet och stickat, ibland vid sidan om mrs Merringtons länsstol, räknat takten vid pianot, då Evelyn spelade, gått över gräsplanerna muntert pratande med barnen, suttit tuis med den lilla bleka Winifred vilande mot sitt bröst och en liten arm lagd förtroendefullt kring

sin hals. Hur är något sådant möjligt frågade sig mr Merrington helt förvirrad.
Och då började mademoiselle Exe tala, och vid ljudet av hennes röst blev det dödstillt i salen.
"Förlåt mig, monsieur, att jag här begagnat mig av edert beskydd för att nå mitt mål. Det var för att döda greven, som jag kom hit. Jag har följt efter honom flera månader jag och andra. Jag följde efter honom till England; jag blev lärarinna för edra barn för att kunna träffa honom, ty vi visste att han säkert icke skulle lämna England, utan att göra besök hos mrs Fox. Jag ville så o gärna fläcka ert hem med hans blod, och försökte att skjuta honom på slottet Lingford i går, men han kom undan. Detta gör mig särskilt ont."
"Och varför i herrans namn skulle ni döda honom", ropade mr Merrington. "Vad för skada hade han gjort er?"
"Mig? Ingen", sade mademoiselle Exe föraktfullt. "Och även om han hade, så betyder det alls ingenting. Han är icke min fiende, han är en fiende till hela mitt folk, ja, till hela

mänskligheten. Åh! om ni anade de lidanden, de kval han tillfogat oskyldiga män, ja även kvinnor, så skulle ni vägra att sitta till bords med honom. Han har blivit anklagad och dömd av sina medmänniskor. Jag blev utsedd till hämnare."
"Det är nog granna ord", sade mr Merrington, "men här i England kalla vi sådant mord, och straffet för mord är hängning."
Evelyn gav till ett lågt anskri och sjönk ned på trappestegen.
"I England är det också fullkomligt rättvist", sade mademoiselle Exe utan en darning på rösten. "I England finnas lagar, som skydda och hämnas er. I vårt land är det annorlunda. Tyrännernas vilja är vår lag. Vi måste skydda — och hämnas oss själva."
"Hämnden är min", avbröt mr Golding och höjde handen. "Hämnden är min, jag vill vedergälla, säger Herren."

(Forts. i nästa n:r.)